

## **Liikenne- ja viestintävaliokunta**

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) 95/93 muuttamisesta (ns. slot-asetuksen muuttaminen)**

Suurelle valiokunnalle

### **JOHDANTO**

#### *Vireilletulo*

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) 95/93 muuttamisesta (ns. slot-asetuksen muuttaminen) (U 63/2022 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

#### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Päivi Jämsä, liikenne- ja viestintäministeriö
- johtava asiantuntija Johan Skjäl, Liikenne- ja viestintävirasto
- johtaja Petri Vuori, Finavia Oyj
- yhteiskuntasuhdepäällikkö Timo Koskinen, Finnair Oyj

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Keskuskauppakamari

### **VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ**

#### *Ehdotus*

Neuvoston asetuksella (ETY) 95/93 säädellään lentoyhtiöille jaettavien lähtö- ja saapumisaikojen (ns. slotien) jakamista EU:n lentoasemilla ns. ”käytä tai menetä”-periaatteen mukaisesti. Lentoyhtiön on käytettävä 80-prosenttisesti edellistä kesä- ja talvikautta varten saamansa slotit, jos lentoyhtiö haluaa pitää saamansa oikeudet myös seuraavaa aika-tilukautta varten.

## Valiokunnan lausunto LiVL 29/2022 vp

Covid-19-tilanne johti lentoliikenteen voimakkaaseen laskuun, jolloin lentoliikenne oli pahimmillaan vain 10–20 prosenttia normaalitilanteesta. Koska lentoyhtiöt eivät voineet lentää normaalilentoja, tilapäisillä poikkeuksilla 80 prosentin käyttövaatimukseen varmistettiin, että lentoyhtiöt voisivat säilyttää entiset slotinsa, kun palataan takaisin normaalitilanteeseen. Tehdyillä poikkeuksilla slotien käyttövaatimusta on nostettu vaiheittain 0 prosentista 64 prosenttiin. Tilapäiset poikkeukset päättyvät 29.10.2022. Komission toimivalta jatkaa poikkeuksia delegoidulla säädöksellä on päättynyt 21.2.2022, joten komissio ei voi jatkaa poikkeuksia vuoden 2022 kesäaikataulukautta pidemmälle.

Vaikka lentoliikennemäärät ovat elpyneet ja Eurocontrol ennakoii lentoliikenteen olevan talvikauden 2022 alussa 90 % vuoden 2019 tilanteesta, on covid-19-tilanteen kehittymistä osoittautunut vaikeaksi ennakoida. Lisäksi Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa vaikuttaa lentoliikenteeseen myös siten, että lentokieltojen vuoksi tehdyt uudelleenreititykset voivat vaikeuttaa lähtö- ja saapumisaikojen pitämistä. Asetusehdotuksessa varaudutaan myös tilanteeseen, missä lentoinfrastruktuuri ja lentoyhteydet EU:n ja Ukrainan välillä palautuvat.

Nyt ehdotetulla asetusmuutoksella myönnettäisiin komissiolle tilapäisesti toimivalta mukauttaa 80/20-sääntöä, mikäli epidemiologinen tilanne tai Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa sitä edellyttää. Ehdotuksen mukaan slotien käyttövaatimuksen alentaminen ei ole perusteltua tässä vaiheessa, kun lentoliikenne on elpymässä, vaan komissio voisi tarvittaessa tietyin edellytyksin laskea 80 prosentin vaatimusta 0–70 prosenttiin. Lisäksi seikoissa, joilla slotien käyttämättä jättämistä voidaan perustella, huomioitaisiin edelleen tilanteet, missä viranomaiset asettavat rajoituksia, jotka rajoittavat lentomat kustamista tai merkittävästi vaikeuttavat matkustuskykyä. Hyväksyttävät perustelut liittyvät rajoituksiin, jotka on tehty vastauksena epidemiologiseen tilanteeseen, luonnonkatastrofeihin ja poliittisiin levottomuuksiin, jotka vaikuttavat myös lentokenttiin. Muutoksilla myös selkeytetään ja yhtenäistetään lentoasemien slotien jakamista koordinoivien ns. slot koordinaattoreiden toimintaa poikkeustilanteissa.

### *Valtioneuvoston kanta*

Suomi tukee asetusmuutoksessa ehdotettua tilapäisen toimivallan antamista komissiolle lähtö- ja saapumisaikojen 80/20-säännön mukauttamiseen. Suomi pitää tärkeänä varmistaa ennakoitavuus poikkeuksellisissa tilanteissa ottaen huomioon ympäristönäkökohdat. Poikkeuksissa lähtö- ja saapumisaikoja koskeviin sääntöihin tulee huomioida eri toimijoiden tasapuolinen kohtelu, markkinoiden toimivuus sekä mahdollisuus toimia nopeasti poikkeustilanteissa.

Suomi pitää tärkeänä, että ehdotuksessa huomioidaan toimialalla oleva poikkeuksellinen tilanne mm. Ukrainan sodan, pakotteiden ja koronarajoitusten sekä niiden seurausten osalta. Suomi pitää tärkeänä, että asetus saadaan voimaan ennen kuin nykyiset poikkeukset päättyvät.

## **VALIOKUNNAN PERUSTELUT**

Valiokunta pitää valtioneuvoston kantaa perusteltuna ja oikeansuuntaisena.

## Valiokunnan lausunto LiVL 29/2022 vp

Asiantuntijakuulemisessa on pidetty tärkeänä riittävää joustoa slot-sääntelyyn, jolla turvataan verkostoyhtiöiden vaihtoyhteyksien kannalta keskeisten slottien säilyminen myös tilanteissa, joissa liikennemäärät ovat alentuneet muun muassa pandemian tai Venäjän hyökkäyssodan seurauksena.

Saadun selvityksen mukaan slot-sääntelyssä on vaikeaa ottaa maakohtaisia olosuhteita huomioon. Jotta koordinointi olisi mahdollinen, tarvitaan paitsi yhteiseurooppalaisia sääntöjä myös globaalia harmonisointia. Myös kolmansien maiden kanssa tarvitaan vastavuoroisia menetelmiä. Tämän vuoksi on tärkeää, että lähtö- ja saapumisaikoja koskevien sääntöjen poikkeuksissa huomioidaan eri toimijoiden tasapuolinen kohtelu, markkinoiden toimivuus ja mahdollisuus toimia nopeasti poikkeustilanteissa sekä kansainvälinen vastavuoroisuus.

### VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

*että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen kansainvälistä vastavuoroisuutta ja muita edellä esitettyjä näkökohtia.*

Helsingissä 8.9.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd  
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk  
jäsen Pekka Aittakumpu kesk  
jäsen Heikki Autto kok  
jäsen Sandra Bergqvist r  
jäsen Seppo Eskelinen sd  
jäsen Janne Heikkinen kok  
jäsen Petri Huru ps  
jäsen Juho Kautto vas  
jäsen Jari Kinnunen kok  
jäsen Johan Kvarnström sd  
jäsen Sheikki Laakso ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker